

Armas lugeja!

Teie käes on Emakeele Seltsi uue keeleajakirja avanumber. Oma Keel on esimene kõigile keelehuvilistele mõeldud ajakiri Eestis. Kõik seni meil ilmunud keeleajakirjad on olnud filoloogide teadusajakirjad. Niisugune oli 1922–1940 ilmunud Emakeele Seltsi Eesti Keel ning praegused Keel ja Kirjandus ning Linguistica Uralica. Ainus laiemale lugejaskonnale suunatud eesti keele alane jätkväljaanne on olnud Emakeele Seltsi Kodumurre, mis ilmus 1980. aastate lõpuni, kui ta mitme ebasoodsa asjaolu kokkulangemise tõttu oli sunnitud oma ilmumise lõpetama. Kodumurre oli eelkõige murdeväljaanne. Ta oli mõeldud murdehuvilistele ja tema põhieesmärke oli abistada murdekogujaid ning tõmmata kogumistöle kaasa uusi inimesi. Väljaandes avaldati küsitluskavu, kogumisjuhendeid, populaarseid kirjutisi ning ülevaateid murretest ja murdeuurimistööst, murdekogujate mälestusi, murdetekste jm. Siiski sisaldas juba Kodumurregi üksikuid kirjutisi, mis murdetemaatikast eemale jäid, nagu kirjutisi muudest keeleuurimise valdkondadest, soome-ugri ja maailma keeltest, tuntud keelemeestest, uurimisreiside ülevaateid ja mõndagi muud. Väga väärtuslik oli üksikasjalik keelesündmuste kroonika, mida mujalt kui Kodumurdest õigupoolest ei leiagi.

Emakeele Seltsi üks tähtsamaid põhikirjalisi ülesandeid on kaasa aidata eestlaste paremale emakeele tundmisele kõige laiemas mõttes. Seltsi juhatus ja paljud teised seltsi liikmed on leidnud, et seda ei saa teha Kodumurre taaselustamise kaudu. Vaja on sagedamini ja korrapäraselt ilmuvat ajakirja, mis ei piirduks murdekirjutistega ega oleks samas ka puht keelehoolde ajakiri, vaid valgustaks keeleasju iga kandi pealt. Me tahaksime kujundada oma lugejates teadmist, et eesti keel ei ole ainult kirjakeel ega ka ainult kohalikud murded, vaid paljude keelekujude keeruline süsteem. Seda paljusust ühtsuses püüab toonitada ka ajakirja nimi Oma Keel. Tahame suuremat sallivust teiste keelekujude – oma keelte – suhtes, kuid samas näidata, et igal keelekujul on oma

normid ning ühiskonnas oma kindel koht ja aeg. Loomulikult on ajakirjas kesksel kohal kirjakeele hoole, sest on ju kirjakeel tänapäeva ühiskonnas ikkagi kõige olulisem keelekuju, mille käekäigust oleneb eesti rahva tulevik kõige rohkem. Kavatsime käsitleda nii üldkeele kui ka oskuskeele ja nimede probleeme. Tahame aidata vabaneda meid üha rohkem ohustavast rahvuslikust alaväärsuskompleksist ja näidata, et eesti keel ei ole millegi poolest halvem inglise, soome ja teistest kultuurkeeltest. Kavatsime rääkida keelepoliitikastki nii meil kui ka mujal. Tutvustame asutusi, kus tegeldakse eesti keelega, räägime ka tuntumatest keeleteadlastest ja sellest, mida nad teevad. Igas numbris kavatsime tutvustada uusi keeleraamatuid ning nii, nagu omal ajal Kodumurdes, esitada keelesündmuste kroonika. Küllap veel mõndagi muud.

Kirjutiste valikul ja ainekogu esitusviisil peame eriti oluliseks, et kõik see oleks huvitav, vajalik ja jõukohane ka gümnaasiumiõpilastele. Oleneb ju meie keele tulevik ennekõike noortest.

Oma Keel hakkab esialgu ilmuma kaks korda aastas.

Head lugemist!

Mati Erelt
Emakeele Seltsi esimees
Tartu ülikooli eesti keele professor